

<https://doi.org/10.37501/soilsa/156068>

In memory of Professor Zbigniew Czerwiński (1932–2022)

Józef Chojnicki

Department of Soil Science, Faculty of Agriculture and Ecology, Warsaw University of Life Sciences-SGGW, 159 Nowoursynowska Str., 02-776 Warsaw, Poland

* e-mail: jozef_chojnicki@sggw.edu.pl

Professor Zbigniew Czerwiński passed away on March 22, 2022, at the age of 90. He was born on January 5, 1932 in Rudziszki, near Wilno in the Wilno-Troki district. In 1952 he finished the Secondary Agricultural Technical School in Bojanów, and in 1959 he received master's degree at the Faculty of Agriculture of the Warsaw University of Life Sciences-SGGW (WULS-SGGW) in Warsaw. Throughout his professional life, from employment in 1957 to retirement in 2002, he was associated with the Department of Soil Science at the Faculty of Agriculture of the WULS-SGGW in Warsaw. In 1965, he obtained PhD degree in agricultural sciences at the Faculty of Agriculture of the WULS-SGGW in Warsaw after a positive evaluation and defense of the dissertation entitled *“Forest and agricultural podzolic soils developed from sands of various geological origins”*, carried out under the supervision of prof. Arkadiusz Musierowicz. In 1978 was habilitated in agricultural sciences on the basis of scientific achievements and habilitation thesis: *“The impact of chemical street snow removal technology on soil and woody vegetation in urban agglomerations”*. He received the professor title in 1988, and after retiring he was employed at the Faculty of Pedagogy of the Świętokrzyska Academy in Piotrków Trybunalski.

The Professor's research focused mainly on: developing and improving soil systematics, soil chemical and biological properties, soil degradation and protection, plant, groundwater and surface water chemistry, productivity of various ecosystems and urban ecology. He significantly contributed to the initiation and development of research on anthropogenized soils of urban areas in Poland. Thanks to his large scientific achievements in urban soils, he played an important role as a co-author in the development of the urban soils systematics. As the first in Poland, he distinguished and examined in detail ferro and ferruginous soils developed from bog iron ores, presenting their systematics, he also developed the systematics of Poland's natural salt soils. He managed the realization many ordered research

topics related to soil and environmental protection, municipal management of great cognitive and practical importance for the rational shaping of the environment and spatial management in cities. His achievements include 127 original scientific articles and monographs published in national and international journals, as well as 59 cartographic studies and expert opinions.

Professor conducted classes in soil science, environmental protection, soil degradation and protection, monographic lectures and seminars at many departments of the WULS-SGGW. His lectures on soil science at the Faculty of Biology and soil protection at the Interfaculty Study of Environmental Protection and at the Faculty of Geology were highly appreciated by students of the Warsaw University. He was the co-author of two scripts and eight textbooks. Also promoted 6 doctors and 81 masters at WULS-SGGW and 33 bachelor's degrees at the Świętokrzyska Academy. He had great achievements in organizational activity. In the years 1982-1996 he was the head of the Department of Soil Science and the head of Postgraduate Studies “Biology with human hygiene and environmental protection” and “Nature” for secondary and elementary school teachers at the WULS-SGGW. Represented the Agricultural Faculty in the Senate of the WULS-SGGW several times and was a member of many rector and senate committees. Apart from the University, he was a member of the Scientific Council of the Institute of Ecology of the Polish Academy of Sciences, a long-term secretary and president of the Warsaw Branch of the Soil Science Society of Poland (SSSP), a member of the P-6 team of the Scientific Research Committee and a member of the editorial boards of the journals – “Polish Ecological Studies” and “Polish Journal of Ecology”. He has also worked extensively in disseminating knowledge about soils and the environment through various courses, training sessions and radio programs.

Professor was honored for his achievements, among others, with numerous awards of the Minister of Higher Education and Technology, the Scientific Secretary of the Polish Academy of Sci-

ences and the Rector of the WULS-SGGW, as well as decorations: Golden Badge "For Merits for Warsaw", Gold Badge of Honor "For Merits for the Warsaw University of Life Sciences, Golden Badge of the Soil Science Society of Poland, Golden Cross of Merit, Knight's Cross of the Order of Polonia Restituta and Medal of the National Education Commission.

Professor Zbigniew Czerwiński will remain in our memory as a very inquisitive, professional soil and environment researcher and a person applying the principles of ethics of the scientist and academic teacher in professional work. Very brave and creative in undertaking new, often interdisciplinary research directions and very efficient and consistent in the implementation of all stages of scientific research, from the scientific working hypothesis to the publication of research results. As a person full of optimism, with a smile that was often on his face, he created very good relations with students and employees. Despite the physical departure of such a Professor, the academic community of the Warsaw University of Life Sciences will remember.

The most important scientific articles published by Professor Zbigniew Czerwiński are listed below. The articles marked with the letters PL were published in Polish language with abstracts and summaries in English.

- Musierowicz, A., Brogowski, Z., Czarnowska, K., Czerwiński, Z., Konecka-Betley, K., Król, H., Kuźnicki, F., Leszczyńska, E., Sytek, J., Święcicki, C., Tuszyński, M., Kobylińska, J., 1967. Typology and properties of soils from boulder loams. Part I. Brown and pseudopodzolic forest soils. *Roczniki Gleboznawcze – Soil Science Annual* 17, 29–129. (PL)
- Dobrzański, B., Czerwiński, Z., Borek, S., Kępka, M., Majsterkiewicz, T., 1971. Wpływ związków chemicznych stosowanych do odśnieżania na zasolenie gleb zieleńców Warszaw. *Roczniki Gleboznawcze – Soil Science Annual* 22(1), 59–74. (PL)
- Dobrzański, B., Borek, S., Brogowski, Z., Czarnowska, K., Czerwiński, Z., Kępka, M., Konecka-Betley, K., Kuźniarowa, A., Łakomic, J., Święcicki, Cz., 1973. Typologia i właściwości gleb wytworzonych z gliny zwalowej złodowacenia środkowopolskiego. *Rocz. Nauk. Rol.* 151–D, 1–75. (PL)
- Konecka-Betley, K., Czarnowska, K., Czerwiński, Z., Prac, J., 1974. Wpływ zanieczyszczeń atmosfery na właściwości fizyko-chemiczne gleb. *Zieleń Miejska*, z. 1, 63–68. (PL)
- Brogowski, Z., Czerwiński, Z., Tuszyński, M., 1975. Effect of NaCl emission on soils and plants in the vicinity of the Wieliczka salt works. *Roczniki Gleboznawcze – Soil Science Annual* 26(3), 259–276. (PL)
- Dobrzański, B., Borek, S., Czarnowska, K., Czerwiński, Z., Czepińska-Kamińska, D., Kępka, M., Konecka-Betley, K., Kusińska, A., Mazurek, A., Prac, J., 1975. Badania gleboznawcze Parku Łazienkowskiego w Warszawie w nawiązaniu do ochrony środowiska. Cz.I. Charakterystyka gleb. *Rocz. Nauk Rol.*, s.A, t. 101, z. 1, 101–140. (PL)
- Dobrzański, B., Czarnowska, K., Czerwiński, Z., Konecka-Betley, K., Prac, J., 1975. Badania gleboznawcze Parku Łazienkowskiego w Warszawie w nawiązaniu do ochrony środowiska. Cz.II. Wpływ aglomeracji miejskiej na gleby i rośliny. *Rocz. Nauk Rol.*, s.A, t. 101, z. 1, 141–158. (PL)
- Czerwiński, Z., Prac, J., 1976. Niektóre źródła zanieczyszczenia wód gruntowych i powierzchniowych na terenie Wielkiej Warszawy. *Rocz. Nauk Rol.*, s.A, t. 101, z. 4, 79–89. (PL)
- Czerwiński, Z., Prac, J., 1976. Wpływ mineralnego nawożenia łąk na chemizm wód gruntowych. *Rocz. Nauk Rol.*, s.A, t. 101, z. 4, 91–107. (PL)
- Czerwiński, Z., Kępka, M., Prac, J., 1976. Zanieczyszczenie wód gruntowych i powierzchniowych w aglomeracji warszawskiej. *Ekologiczne problemy miasta*. Wyd. SGGW-AR, 99–109. (PL)
- Brogowski, Z., Czerwiński, Z., Prac, J., 1977. Stan równowagi jonowej a odporność drzew i krzewów parkowych na NaCl. *Rocz. Nauk Rol.*, s.A, t. 102, z. 2, 51–62. (PL)
- Czerwiński, Z., Mazurek, A., Prac, J., 1977. Gleby trwałych użytków zielonych powierzchni doświadczalnych w Jaktorowie. *Rocz. Nauk Rol.*, s.A, t. 102, z. 4, 105–117. (PL)
- Czerwiński, Z., Prac, J., 1977. Wpływ nawożenia mineralnego na właściwości fizyko-chemiczne gleb doświadczalnych powierzchni łąkowych i pastwiskowych w Jaktorowie. *Rocz. Nauk Rol.*, s.A, t. 102, z. 4, 119–136. (PL)
- Czerwiński, Z., Prac, J., 1977. Wpływ nawożenia mineralnego na procesy glebowe. Cz. I. Zmiany chemicznych właściwości gleb. *Zesz. Nauk. SGGW-AR*, rol. 16, 49–62. (PL)
- Czerwiński, Z., Prac, J., 1977. Wpływ nawożenia mineralnego na procesy glebowe. Cz. II. Zmiany w składzie chemicznym wód gruntowych. *Zesz. Nauk. SGGW-AR*, rol. 16, 63–74. (PL)
- Dobrzański, B., Czerwiński, Z., Prac, J., Mazurek, A., 1977. Procesy glebowe i właściwości gleb aglomeracji miejskiej na przykładzie Ogrodu Saskiego w Warszawie. *Człowiek i Środowisko* t. 1, nr 1, 33–46. (PL)
- Czerwiński, Z., Prac, J., 1978. Influence of mineral fertilization on the chemistry of ground waters. *Pol. ecol. Stud.* 4, 1, 83–93.
- Czerwiński, Z., Prac, J., 1978. Influence of fertilization on the chemical properties of meadow soils. *Pol. ecol. Stud.* 4, 1, 7–20.
- Czerwiński, Z., Traczyk, T., Prac, J., 1978. The dynamics and chemical composition of surface detritus in meadow ecosystems. *Pol. ecol. Stud.* 4, 1, 219–227.
- Czerwiński, Z., Traczyk, T., Prac, J., 1978. Chemical composition of meadow post-gathering residues and mineral fertilization. *Pol. ecol. Stud.* 4, 1, 259–265.
- Czerwiński, Z., Prac, J., 1982. Chemizm wód gruntowych i powierzchniowych rejonu osiedlowo-rolniczego Białoleka Dworska. *Rocz. Nauk Rol.* s.A, 1, 150–162. (PL)
- Konecka-Betley, K., Czarnowska, K., Czerwiński, Z., Janowska, E., Kępka, M., Prac, J., Russel, S., 1982. Uwarunkowania glebowe do projektu zespołu osiedli mieszkaniowych w Białolece Dworskiej w Warszawie. *Człowiek i Środowisko*, t. 6, nr 3–4, 371–402. (PL)
- Czerwiński, Z., Prac, J., 1983. Degree of pollution of surface waters in Warsaw agglomeration. *Pol. ecol. Stud.* 9, 1–2, 44–54.
- Dobrzański, B., Brogowski, Z., Czarnowska, K., Czerwiński, Z., Czepińska-Kamińska, D., Duszota, M., Górny, M., Janowska, E., Kępka, M., Konecka-Betley, K., Kuźnicki, F., Liwski, S., Prac, J., Święcicki, C., Zaręba, R., 1983. Charakterystyka warunków przyrodniczych Kampinoskiego Parku Narodowego. Wpływ działalności człowieka na środowisko glebowe w Kampinoskim Parku Narodowym. *Wyd. SGGW-AR*, 5–20. (PL)
- Czerwiński, Z., Prac, J., 1983. Chemizm wód gruntowych na obszarze Kampinoskiego Parku Narodowego. Wpływ działalności człowieka na środowisko glebowe w Kampinoskim Parku Narodowym. *Wyd. SGGW-AR*, 139–151. (PL)
- Czerwiński, Z., Prac, J., 1983. Stopień mineralizacji wód biejących dorzecza Łasicy w Kampinoskim Parku Narodowym i na terenach przyległych. Wpływ działalności człowieka na środowisko glebowe w Kampinoskim Parku Narodowym. *Wyd. SGGW-AR*, 153–173. (PL)
- Czerwiński, Z., Prac, J., Piątek, A., 1984. Wpływ odpadów z Janikowskich Zakładów Sodowych na tereny rolnicze. *Roczniki Gleboznawcze – Soil Science Annual* 35(3–4), 87–105. (PL)
- Czerwiński, Z., Prac, J., 1984. Skład chemiczny wód gruntowych w warunkach intensywnego nawożenia łąk. Skład chemiczny wód glebowych, gruntowych i powierzchniowych w warunkach intensywnej produkcji rolniczej. Cz. I. *Wyd. IUNG Puławy*, 79–88. (PL)

29. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1984. Zawartość jonów soli rozpuszczalnych w wodach gruntowych i powierzchniowych ekosystemów leśnych. Skład chemiczny wód glebowych, gruntowych i powierzchniowych w warunkach intensywnej produkcji rolniczej. Cz. I. Wyd. IUNG Puławy, 103–113. (PL)
30. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1984. Stopień mineralizacji wód powierzchniowych terenów rolniczych i zurbanizowanych aglomeracji warszawskiej. Skład chemiczny wód glebowych, gruntowych i powierzchniowych w warunkach intensywnej produkcji rolniczej. Cz. II. Wyd. IUNG Puławy, 110–122. (PL)
31. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1986. Dynamika niektórych właściwości gleb ścisłego rezerwatu „Łąki Strzeleckie” w Kampinoskim Parku Narodowym. Wpływ działalności człowieka na środowisko glebowe Kampinoskiego Parku Narodowego (1984–1985). Wyd. SGGW-AR, Warszawa, 137–153. (PL)
32. Czerwiński, Z., Praczyński, J., Zagórski, Z., 1986. The chemical composition of dug well water in the Łomianki area. *Pol. ecol. Stud.* 12, 1–2, 73–87.
33. Czerwiński, Z., Praczyński, J., Zagórski, Z., 1986. The effect of liquid manure on changes in the ion concentrations in surface and ground water. *Pol. ecol. Stud.* 12, 1–2, 57–71.
34. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1986. The effect of liquid manure on the chemical properties of soils. *Pol. ecol. Stud.* 12, 1–2, 45–55.
35. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1986. The content of mineral components in meadow plants growing in the liquid manure discharge sites. *Pol. ecol. Stud.* 12, 1–2, 111–117.
36. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1987. Chemical composition of surface water on the area of Łomianki commune. *Pol. ecol. Stud.* 13, 3–4, 365–374.
37. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1987. The content of mineral components in ground water of the area of Łomianki commune. *Pol. ecol. Stud.* 13, 3–4, 375–389.
38. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1987. Dynamics of soluble salt ions in water of the open and drilled wells on the area of Łomianki commune. *Pol. ecol. Stud.* 13, 3–4, 403–418.
39. Czerwiński, Z., Praczyński, J., Zagórski, Z., 1987. Dynamics of soluble salt ions in ground water on the area of Łomianki commune. *Pol. ecol. Stud.* 13, 3–4, 391–401.
40. Czerwiński, Z., Praczyński, J., Zagórski, Z., 1987. The soils of Łomianki commune. *Pol. ecol. Stud.* 13, 3–4, 299–310.
41. Czerwiński, Z., Praczyński, J., Rolczyk, K., 1990. Wpływ chemicznej metody odśnieżania dróg na chemizm wód gruntowych i wód pobliskich studni. *Człowiek i Środowisko*, t. 14, nr 1, 127–154. (PL)
42. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1990. Kierunki przekształceń gleb Warszawy pod wpływem czynników antropogenicznych i systematyka gleb terenów zurbanizowanych. *Problemy ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego na obszarach zurbanizowanych*. Cz. I. Wyd. SGGW-AR Warszawa, 28–34. (PL)
43. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1990. Przestrzenne zróżnicowanie gleb Warszawy w zależności od sposobu użytkowania powierzchni. *Problemy ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego na obszarach zurbanizowanych*. Cz. I. Wyd. SGGW-AR Warszawa, 35–44. (PL)
44. Czerwiński, Z., Praczyński, J., Rolczyk, K., Zagórski, Z., 1990. Odczyn powierzchniowej warstwy gleb Warszawy i zawartość w glebach węgla wapnia. *Problemy ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego na obszarach zurbanizowanych*. Cz. I. Wyd. SGGW-AR Warszawa, 45–51. (PL)
45. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1990. Ogólna zawartość soli rozpuszczalnych i ich charakter chemiczny w glebach Warszawy. *Problemy ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego na obszarach zurbanizowanych*. Cz. I. Wyd. SGGW-AR Warszawa, 52–61. (PL)
46. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1990. Zawartość cynku, ołowiu i miedzi w powierzchniowej warstwie gleb Warszawy. *Problemy ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego na obszarach zurbanizowanych*. Cz. I. Wyd. SGGW-AR Warszawa, 72–79. (PL)
47. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1990. Zawartość chromu, niklu i kadmu w powierzchniowej warstwie gleb Warszawy. *Problemy ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego na obszarach zurbanizowanych*. Cz. I. Wyd. SGGW-AR Warszawa, 80–86. (PL)
48. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1990. Systematyka i cechy gleb miejskich. *Funkcjonowanie układów ekologicznych w warunkach zurbanizowanych*. Wyd. SGGW-AR, 41–57. (PL)
49. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1990. Wpływ urbanizacji na stan gleb. *Funkcjonowanie układów ekologicznych w warunkach zurbanizowanych*. Wyd. SGGW-AR, 57–69. (PL)
50. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1990. Deformacje gleb wywołane różnymi czynnikami. *Wykorzystanie układów ekologicznych w systemie zieleni miejskiej*. Wyd. SGGW-AR, 20–42. (PL)
51. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1990. Gleby. *Środowisko przyrodnicze Warszawy*. PWN Warszawa, 197–212. (PL)
52. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1995. Typology and characteristics of the forest soil studied within the Strzałowo Forest Inspectorate, Masurian Lakeland. *Pol. ecol. Stud.* 21, 2, 103–112.
53. Czerwiński, Z., Praczyński, J., Czerwińska, K., 1995. Chemical properties of the surface layer of forest soil studied in the Strzałowo Forest Inspectorate, Masurian Lakeland. *Pol. ecol. Stud.* 21, 2, 113–120.
54. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1995. Content of mineral elements in the overground parts of herb layer plants in the community of *Sphagno-Caricetum rostratae* Steffen 1931. *Pol. ecol. Stud.* 21, 2, 237–242.
55. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1995. Content of mineral elements in the overground parts of herb layer plants in the *Sphagno girgensohnii-Piceetum* community. *Pol. ecol. Stud.* 21, 2, 195–204.
56. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1995. Content of mineral components in the overground parts of the herb layer plants in *Tilio-Carpinetum* communities. *Pol. ecol. Stud.* 21, 2, 139–152.
57. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1995. Content of mineral components in the herb layer plants of the alderwood *Carici elongatae-Alnetum*. *Pol. ecol. Stud.* 21, 2, 171–176.
58. Czerwiński, Z., Praczyński, J., 1995. Content of mineral elements in the overground parts of herb layer plants in the community of *Vaccinio uliginosi-Pinetum* Kleist 1929. *Pol. ecol. Stud.* 21, 2, 221–226.
59. Czerwiński, Z., Praczyński, J., Czerwińska, K., 1995. Chemistry of the open and ground waters of the surface area studied within the Strzałowo Forest Inspectorate. *Pol. ecol. Stud.* 21, 2, 121–126.
60. Czerwiński, Z., Kaczorek, D., 1996. Właściwości i typologia gleb wytworzonych z rudy darniowej. *Roczniki Gleboznawcze – Soil Science Annual* 47 (suppl.), 97–101. (PL)
61. Czerwiński, Z., Praczyński, J., Tatur, A., 1998. Typologia i właściwości gleb wytworzonych z niektórych skał osadowych w paśmie Gór Bardzkich. *Zesz. Probl. Post. Nauk Rol.* 464, 75–87. (PL)
62. Czerwiński, Z., 2001. Właściwości i systematyka gleb żelazowych. *Roczniki Gleboznawcze – Soil Science Annual* 52 (suppl.), 9–20. (PL)
63. Czerwiński, Z., 2001. Pierwiastki śladowe w glebach żelazowych. *Roczniki Gleboznawcze – Soil Science Annual* 52 (suppl.), 21–28. (PL)
64. Czerwiński, Z., Kwasowski, W., 2001. Niektóre właściwości gleb żelazowych w Rejonie Łomżyńskim. *Roczniki Gleboznawcze – Soil Science Annual* 52 (suppl.), 41–48. (PL)
65. Oktaba, L., Czerwiński, Z., 2001. Mineralne związki fosforowe w glebach próchniczno-żelazowych. *Roczniki Gleboznawcze – Soil Science Annual* 52 (suppl.), 159–166. (PL)
66. Kaczorek, D., Czerwiński, Z., 2001. Skład mineralogiczny rud darniowych pochodzących z okolic Warszawy i Łomży. *Roczniki Gleboznawcze – Soil Science Annual* 52 (suppl.), 177–181. (PL)
67. Oktaba, L., Czerwiński, Z., 2003. Ogólna zawartość fosforu i jego formy w glebach murszowych i murszowatych z poziomami rudy darniowej. *Roczniki Gleboznawcze – Soil Science Annual* 54(4), 67–75. (PL)
68. Kaczorek, D., Sommer, M., Andruschkewitsch, I., Oktaba, L., Czerwiński, Z., Stahr, K., 2004. A comparative micromorphological and chemical study of „Raseneisenstein” (bog iron ore) and „Ortstein”. *Geoderma* 121 (1–2), 83–94.

Wspomnienie Prof. dr. hab. Zbigniewa Czerwińskiego (1932–2022)

Profesor Zbigniew Czerwiński zmarł 22 marca 2022 r. w wieku 90 lat. Urodził się 5 stycznia 1932 r. w Rudziszkach, koło Wilna w pow. wileńsko-trockim. W 1952 roku ukończył Technikum Rolnicze w Bojanowie, a w 1959 r. został magistrem inżynierem rolnictwa na Wydziale Rolniczym Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego (SGGW) w Warszawie. Całe życie zawodowe, od zatrudnienia w 1957 roku do przejścia na emeryturę w 2002 roku, był związany z Katedrą Gleboznawstwa Wydziału Rolniczego SGGW w Warszawie. W 1965 r. uzyskał stopień doktora nauk rolniczych na Wydziale Rolniczym SGGW po pozytywnej ocenie i obronie rozprawy pt. „*Gleby bielcowe leśne i uprawne wytworzone z piasków różnego pochodzenia geologicznego*”, wykonanej pod kierunkiem prof. Arkadiusza Musierowicza, a w 1978 r. stopień naukowy doktora habilitowanego nauk rolniczych na podstawie dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej: „*Wpływ chemicznej technologii odsnieżania ulic na gleby i roślinność drzewiastą aglomeracji miejskich*”. Tytuł profesora otrzymał w 1988 roku, a po przejściu na emeryturę został zatrudniony na Wydziale Pedagogiki Akademii Świętokrzyskiej w Piotrkowie Trybunalskim.

Badania Profesora skupiały się głównie na: rozwijaniu, udoskonalaniu systematyki gleb, właściwościach chemicznych i biologicznych gleb, degradacji i ochronie gleb, chemizmie roślin, wód gruntowych i powierzchniowych, produktywności różnych ekosystemów i ekologii miast. Miał znaczący udział w zapoczątkowaniu i rozwoju badań zantropogenizowanych gleb terenów miejskich w Polsce. Dzięki bardzo dużemu dorobkowi naukowemu o gleb miejskich odegrał istotną rolę, jako współautor, w opracowaniu systematyki gleb miejskich. Jako pierwszy w Polsce wyróżnił i szczegółowo zbadał gleby żelazowe i żelaziste wytworzone z rud darniowych przedstawiając propozycje ich systematyki, opracował także systematykę naturalnych gleb słonych Polski. Zrealizował wiele tematów zamawianych dotyczących ochrony gleb i środowiska, gospodarki komunalnej o dużym znaczeniu poznawczym i praktycznym dla racjonalnego kształtowania środowiska i prowadzenia gospodarki przestrzennej w miastach. Jego dorobek obejmuje 127 oryginalnych artykułów naukowych i monografii opublikowanych w czasopiśmie krajowych i o zasięgu międzynarodowym, a ponadto 59 opracowań kartograficznych i ekspertyz.

Profesor prowadził zajęcia z gleboznawstwa, ochrony środowiska, degradacji i ochrony gleb, wykłady monograficzne i seminaria na wielu wydziałach SGGW. Dużym uznaniem studentów na Uniwersytecie Warszawskim cieszyły się Jego przez

wiele lat prowadzone wykłady z gleboznawstwa na Wydziale Biologii oraz z ochrony gleb na Międzywydziałowym Studium Ochrony Środowiska i Wydziale Geologii. Był współautorem dwóch skryptów i ośmiu podręczników. Wypromował 6 doktorów i 81 magistrów w SGGW oraz 33 licencjatów w Akademii Świętokrzyskiej.

Pan Profesor miał duże osiągnięcia w działalności organizacyjnej. Był w latach 1982-1996 kierownikiem Katedry Gleboznawstwa SGGW, kierownikiem Studiów Podyplomowych „Biologia z higieną człowieka i ochrona środowiska” i „Przyroda” prowadzonych w SGGW dla nauczycieli szkół ponadpodstawowych i podstawowych. Parokrotnie reprezentował Wydział Rolniczy w Senacie SGGW oraz był członkiem wielu komisji rektorskich i senackich. Poza Uczelnią był członkiem Rady Naukowej Instytutu Ekologii PAN, wieloletnim sekretarzem i prezesem Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego (PTG), członkiem zespołu P-6 KBN, członkiem kolegiów redakcyjnych czasopism – „Polish Ecological Studies” i „Polish Journal of Ecology”. Prowadził również rozległą działalność w upowszechnianiu wiedzy o glebach i środowisku na różnych kursach, szkoleniach i w programach radiowych.

Za swoje osiągnięcia Profesor został uhonorowany m. in. licznymi nagrodami Ministra Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Sekretarza Naukowego PAN i Rektora SGGW oraz odznaczeniami: Złotą Odznaką „Za Zasługi dla Warszawy”, Złotą Odznaką „Za Zasługi dla SGGW”, Złotą Odznaką Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Prof. Zbigniew Czerwiński pozostanie w naszej pamięci jako bardzo dociekliwy, profesjonalny badacz gleb i środowiska oraz osoba stosująca w pracy zawodowej zasady etyki uczonego i nauczyciela akademickiego. Bardzo odważny i kreatywny w podejmowaniu nowych, często interdyscyplinarnych kierunków badań oraz bardzo sprawny i konsekwentny w realizacji wszystkich etapów badań naukowych, od naukowej hipotezy roboczej po opublikowanie wyników badań. Jako osoba pełna optymizmu, z często goszczącym na Jego twarzy uśmiechem, tworzył bardzo dobre relacje ze studentami i pracownikami. Pomimo fizycznego odejścia takiego właśnie Pana Profesora zachowa w pamięci społeczność akademicka Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie.

Cześć Jego pamięci!